

משה חיים פלח

- 1..... בדין יהרג ואל יעבור בנדה
 5..... בענין עשה דוחה לא תעשה בג"ע
 7..... בענין מצות ולו תהיה לאשה בשניות
 9..... בענין אבד הסכין.....

בדין יהרג ואל יעבור בנדה

והנה לענין עדות איסורין דק"ל דעד אחד נאמן באיסורין דעת תוס' ביצמות (פח א) ובגיטין (גז) דילפי' מנדה דכתיב וספרה לה (לקמן עג א) ומצואר דחשיב איסורין [אלא דליכא הכרח לדין יהרג ואל יעבור, ויעוין צריעצ"א (יצמות עט) דמצואר דמודה דחשיב איסורין לענין עדות אף דס"ל בפסחים דאמרינן צזה יהרג ואל יעבור] ויעוין בתוס' (גיטין עט) לחד מ"ד דמסבא ר"א דנדה חשיבא דצר שצערו, ויעוין צרשצ"א בחולין (י ג) שכתב וז"ל והא דאמרינן בכתובות (עג א) מנין לנדה שהיא סופרת לעלמה שנאמר וספרה לה לעלמה דמשמע מדאינעריך קרא להימונה לנדה לספור לעלמה אלמא צשאר איסורין לא

ולדרוש להו דאונס שרי כו' והקשו תוס' וז"ל וא"ת והא אמרינן צפ' בן סורר ומורה (סנהדרין עד א) על כל עבירות יעבור ואל יהרג חוץ מעבדות כוכבים וג"ע וש"ד ותירץ ר"ת דאין חייבין מיתה על צעילת מלרי דרחמנא אפקריה לזרעיה דמלרי דכתיב וזרמת סוסים זרמתם כו', וציארו האחרו' דציאת עכו"ם לא חשיבא ציאת עריות, ולהכי ליכא צזה דין יהרג ואל יעבור.

והנה דנו הפו' האם צנדה איכא דין יהרג ואל יעבור או דילמא לא חשיבא ערוה, ויעוין צריעצ"א (פסחים כה א) שכתב צשם הרא"ה דצנדה נמי איכא דין יהרג ואל יעבור, ויעוין בתשובת הרשצ"א (מיוחסות סי' קכז) ועוד.

מהימנא דא"כ הול"ל מנין לאשה שהיא נאמנת באיסורין, התם טעמא אחרינא איכא משום דאיתחזק איסורא ואין צידה לתקן עד שתספור שצעה נקיים ואי לאו קרא דוספרה לה לא הוה מהימנא, וביצמות (פה ה) אינצטריכינן לטעמא דעד אחד נאמן על הטצל כיון דאיתחזק איסורא משום דצידו לתקן, ואפי' למאן דלית ליה הכין התם נראה לי דאינצטריך קרא דוספרה לה משום דהוי דבר שצערות דבעלמא אין פחות משנים והכא צודקת וסופרת לעלמא ונאמנת עכ"ל, ומשמע לכאורה דנקט דאליצא דאמת חשיבא דבר שצערות, אלא דילפי' מקרא דאעפ"כ נאמנת.

מהראשונים שם שהקשו להדיא דתפטור לרה ותפטר מחלילה ויעו"ש מה שתירלו ולשון התוס' הרא"ש שם דשאני נדה דלכ"ע אסורה ולא מקריא ערוה דאינה אסורה משום קורבא יעו"ש וצתו"י השלם וצש"ר, והוסיפו התוס' שם דאפילו אם צא עליה היצם צנדתה קנאה, ויעוין בחידושי מרן רי"ז הלוי (במכתבים שצכו"ס) דציאר דגדה אין איסורה שייך כלל לליקוחין ולנישואין דתחשב אשה שאסורה על יצמה, אלא רק מעשה הביאה צשעתו אסור, וכמבואר ברמב"ם (פי"ה מאיסורי ביאה ה"א) הבא על הגדה אף על פי שהיא צכרת לא נעשית זונה ולא נפסלה לכהונה שהרי אינה אסורה להנשא לו עכ"ל וכיון דכל איסורה אינו אלא צמעשה הביאה, אין איסורה אותר ליצום ולהכי אם צעל קנה יעו"ש.

ולענין איסורי קרובות דעת הרמב"ן (גיטין סד ה) דחשיב איסורין ואמרינן צזה עד אחד נאמן באיסורין, ויעוין צתוס' צריש גיטין (צ ה) דעיקר דבר שצערות דצעינן שנים הוי גיטין וקידושין וסוטה [אלא דנחלקו האחרוי האם כוונתם דצאמת איסורי קרובות ל"ה צכלל דצצ"ע או דאינו "עיקר" דצצ"ע].

ובקוה"ע (סי' מה סק"ז) עמד צבהיא דצצעות (יד צ) איזו היא מלות עשה צצגדה שחייצין עליה היה משמש עם העבורה ואמרה לו נעמאתי ופירש מיד חייב מפני שיליאתו הנאה לו צביאתו, וצגמ' (יה ה) אמר רצא זאת אומרת המשמש מת צעריות פטור דאי סלקא דעתך חייב הכא מאי עעמא פטור משום דאנוס הוא אי אנוס הוא כי

ובריש יצמות (צ ה) הקשו תוס' דיצמה שנפלה ליצום צעודה נדה תאסר מדינא דנאסרה טעה אחת, ויש

אמר רב פפא אמר קרא לא תקרב לא תקרב נמי לא תפרוש הוא דכתיב האומרים קרב אליך אל תגש כי כי קדשתך, הרי מצואר מדברי הגמ' דבעינן קרא דלא יפרוש מיד, ולא משמע דגלי קרא דיליאתו חשיבא ביאה, דהא סברא הוא, אלא ס"ד דכיון דאף קודם שפירש עובר באיסור נדה [בלא מעשה] יפרוש מיד, וקמ"ל קרא דלא יפרוש מיד [ומשום דעדיף טפי דיוסיף לעבור איסור בשוא"ת משיפרוש דצזה חשיב עובר במעשה].

והנה צבוריות (ה) (ג) תנן איזו היא מלאת עשה שצנדה פרוש מן הנדה ויעוין ברש"י ובש"ר שם, אולם הרמב"ם בפיה"מ שם כתב וז"ל ועשה שצנידה הוא שאם תטמא צנידה והוא צעת הביאה, נלווהו צפרישה ממנה כמו שליוונו זה ביציאה מן המקדש, וזו היא מלאת עשה אומרנו לו פרוש ממנה, אבל יחויב עוד צזה מה שאומר, וזה שהוא אם יפרוש ממנה כאשר פירשה נידה מיד והוא צקישווי הרי הוא חייב כרת אם היה מזיד או חטאת אם היה שוגג כו' ומצואר הוא שזה עשה שצמקדש ועשה שצנידה אין הוא מלאת עשה גרידא אלא הוא ליווי המחויב מלד האזהרה כמו שנאמר לאשר עליו צנ

פירש מיד נמי ניפטר אנוס הוא אמר ליה חייב לעולם אימא לך המשמש מת צעירות חייב והכא מאי טעמא פטור משום דאנוס הוא והא דאמרת כי פריש מיד אמאי חייב שהיה לו לפרוש בהנאה מועטת ופירש בהנאה מרובה, ופירש רש"י אנוס הוא דאין לו עוד מה לעשות יעו"ש, ותמה הקוב"ע אי נימא דנדה הויה בכלל גילוי עריות דיהרג ואל יעבור, א"כ יתחייב להרוג את עלמו [לשיטת הרמב"ן] (מלחמות סנהדרין יח א) דצדין יהרג ואל יעבור מחויב אף להרוג את עלמו להגלל מעצירה ויעוין בחידושי רבינו יונה (סנהדרין עט) ועוד הרי צידו לחתוך את האצר צסקין שלא ילערך להוליא, ועוד ז"ע אמאי לא נימא שלא יזוזו ממקומן כלל כל ימי חייהם עד שימות אחד מהן עכ"ד יעו"ש [ויש להוסיף דמלו להמתין ז' ימים ויטבילום במטה].

והנה מדברי הקוב"ע מצואר דנקט דצעודו שובה לא עביד איסורא כלל, אולם נראה דאינו כן, דהנה צצצועות שם (יה) (ג) איתא אזהרה למשמש עם הטבורה ואמרה לו נטמאתי דלא ניפריש מיד מנלן אמר חזקיה אמר קרא ותהי נדה עליו חפי' צשעת נדה תהא עליו, אשכחן עשה לא תעשה מנלן

שטמנו פשוט בגד זה שזה ליווי שסיבתו
 האזהרה עכ"ל, ומצואר בדברי
 הרמז"ם דעיקר עשה שצנדה היינו
 שמחויב לפרוש, אלא דנכלל בזה נמי דלא
 יפרוש מיד, וע"כ דאף בלא מעשה כלל
 הרי הוא עובר כל שעה באיסור נדה,
 אלא דהשתא אינו עובר אלא בשוא"ת,
 ולהכי אסור לפרוש מיד משום דזזה
 עובר בקו"ע, ומעתה ל"ק כלל קו'
 הקוב"ע.

בענין עשה דוחה לא תעשה בג"ע

צפשיעות דאיכא דין יהרג ואל יעבור
 אף בחי"ל, והוצא צמשנ"ל (פ"ה מייסודי
 התורה ה"צ) וצז תיקשי אליצא דאמת
 דחייבי לאוין מדאורייתא עולות ליצוס
 מדין עדל"ת (יצמות כ ה) [וכן לקמן צפרק
 אלו נערות (מ ה) גצי אונס פרכי דליתי
 עשה ולידחי לא תעשה].

אמנם צעיקר מה דנקט הרא"מ דאף
 חייבי לאוין הוו צכלל גילוי
 עריות, יעוין צריעצ"א (פסחים כה ה) צשס
 הרא"ה שכתב להדיא דלא חשיב גילוי
 עריות אלא צמקום דאיכא חיוב מיתה
 או כרת וכן מצואר צחידושי הר"ן
 (סנהדרין עד ה) ואף דיש לומר דמודה
 הרא"ה דגם איסור לאוין דגילוי עריות
 הוי צכלל דינא דיהרג ואל יעבור,
 וכמצואר צראשוניס דאף צאציזרייכו
 דג"ע יהרג ואל יעבור, אלא דשאני חי"ל
 דלא חשיבי ערוה, וכדמלינו לענין
 תפיסת קידושין דלרצנן תפסי קידושין
 בחי"ל וכן אין הולד ממזר^ב [אמנס יעוין
 צתום' וצראשוניס (יצמות ט ה) דבקשו

בפ"ק דיצמות (ג ז) ס"ד דאתי עשה
 דיצוס ודחי לא תעשה דאחות
 אשה אף שיש צו כרת, ותמה צקוב"ע
 (סי' מה סקט"ו) צשס ס' כסא דהרסנא (על
 צשמים ראש סי' ש) דכיון דצגילוי עריות
 איכא דינא דיהרג ואל יעבור היאך
 אפשר דיבא צזה דין עשה דוחה לא
 תעשה, והרי אפילו פיקוח נפש הדוחה
 לכל התורה נדחה מפני גילוי עריות
 וכ"ש למלות יצוס הנדחית מפני פיקוח
 נפש דתדחה מפני גילוי עריות [וכתב
 שס דע"כ סוגיא דהתם אצלא כרבי
 ישמעאל דסבר דצגילוי עריות נמי
 יעבור ואל יהרג, והוא כשיעת התום'
 לקמן צמכילתין (יע ה) דרבי ישמעאל
 סבר דאף צג"ע צלינעא יעבור ואל יהרג
 ודלא כתום' צסנהדרין (עד ז) דמודה רבי
 ישמעאל צגילוי עריות ולא פליג אלא
 צע"ז].

והנה צתשו' רצינו אליכו מזרחי (סי' נט)
 נקט דאיכא דין יהרג ואל יעבור
 צחלולא ואף דהוי דרצנן, וחזינן דנקט

* והנה מסברא היה נראה דעיקר גדר החילוק, דעריות היינו הנך דיסוד איסורן צעלס הנישוואין, משא"כ
 איסורי כהונה דיסודם משום קדושת הכהונה, וכן איסורי קהל יסודם משום קדושת הקהל ומה"ע

אמאי חי"ל לר"ע פטורי מיבוס וחלינא
 נימא עדל"ת, וחזינן דפשיטא לכו דאף
 לר"ע דחי"ל חשיבי ערוה, שייך צזכ דין
 עדל"ת].

ונראה לדון ליישז, דהכח בעיקר דינא
 דזגילוי עריות יברג ואל יעצור,
 לפור"ר היה נראה דיסוד הדין משום
 דחמירי ויעוין צמלחמות (סנהדרין ס) אך
 לכאורה יל"ע דהרי אף חילול שצת
 דצסקילה וכיו"צ נדחים מפני פיקו"ג,
 והרי איכא עריות דלית צבו מיתת צית
 דין כלל אלא כרת גרידא, ולכאורה חזינן
 דקילי עפי.

והנה יעוין צחידושי הר"ן (סנהדרין ס)
 דדן לומר דיסוד דינא דזגילוי
 עריות יברג ואל יעצור משום דזגילוי
 עריות איכא פגס, ולכאורה לפ"ז יש
 לדון דצמקוס דאיכא היתר דעשה דוחה
 לא תעשה, לא חשיב פגס, ויעוין
 צקוה"ע שס [ועוד יל"ד, דיתכן דיסוד
 דינא דזגילוי עריות יברג ואל יעצור הוי
 למיגדר מילתא [מדאורייתא] דכיון
 דצזכ האונס מלוי, וכדחזינן דעיקר
 פטור אונס כתיב צקרא גצי ג"ע,
 הפקיעה תורה היתרא דאונס והיתרא
 דפיקו"ג מכך איסורא, ואין זה משום
 חומר האיסור, ולהכי שפיר שייכא צזכ
 דחייב דעדל"ת].

דינא דלא תפסי קידושין ודין ממזרות אינו אלא בעריות דיסוד איסורן בעלם הנישואין וצאמת ציצמות (מע
 א) איכא מ"ד דלרצי עקיבא לא תפסי קידושין צחייבי לאוין דשאר כגון אנוסת צציו לרצי יהודה, ולרש"י אף
 חלולת חשיבא חי"ל דשאר דגדר לאו דלא יצנה היינו אשת אח צלאו אך חזינן דלרצנן אף חי"ל דשאר דיסוד
 איסורן משום קורבה ככל העריות לא חשיבי עריות, דלדין ערוה צעינן חומר דכרת דוקא, וכן לר"ע איכא
 מ"ד דאף שאר חייבי לאוין חשיבי עריות.

ובסוטה (יה צ) מצוחר דאף למאן דאמר דשומרת יבס שזינתה מותרת ליבמה, מ"מ אליבא דרצי עקיבא
 דסבר אין קידושין תופסין צחייבי לאוין מודה ומשום דרצי עקיבא משוי לה כי ערוה, וחינו דלדין
 סוטה צעינן זנות דגילוי עריות דוקא, ומצוחר דיסוד פלוגתת ר"ע וחכמים אי חי"ל חשיבי ערוה. ולכאורה
 נראה דלרצי עקיבא איכא דין יברג ואל יעצור אף צחי"ל ויש לדון צסוטה ומחזיר גרושתו דעומאה כתיב
 צבו כעריות (יצמות א צ) היאך דינס לענין יברג ואל יעצור, וכן צאשת אחיו מאמו להנך שיעות דליכא כרת
 (יעוין צחוס' יצמות צ א וצאחר' ס) וכן צחמותו לאחר מיתת אשתו לר"ע דליכא שריפה (יצמות ד צ, סנהדרין
 עו צ) ולהנך שיעות (יצמות זח צ) דכרת נמי ליכא, ומ"מ צידדו האחר' (צריש יצמות) דשס ערוה אית לכו .

בענין מצות ולו תהיה לאשה בשניות

וכעין דין ממון, ולקמן (מ א) אמר רב כהנא אמריתא לשמעתי קמיה דרב זביד מנהרדעא ניתי עשה ונדחה לא תעשה, אמר לי היכא אמרין ניתי עשה ונידחי לא תעשה כגון מילה צרעת דלא אפשר לקיומיה לעשה אצל הכא אי אמרה דלא צעינא מי איתיה לעשה כלל, ויעוין צראשונים (שס וצ"מ ל א) ולכאורה יש מקום לדון דצמלוא דממונא יש כח ציד חכמים לעקור אף צקום ועשה.

אולם צפרק השולח (לו ג) פרכי ומי איכא מידי דמדאורייתא לא משמטא שביעית ותקיננו רבנן דתשמט אמר אביי שז ואל תעשה הוא רצא אמר הפקר צ"ד היה הפקר, ופירש רש"י ואמור רבנן דתשמט ונמלא הלוח גזלן על פיהם, וחזינן לכאורה דאף צמידי דממונא אין כח ציד חכמים לעקור דבר מן התורה צקום ועשה.

אולם אכתי יש לדון לשינויא דרצא דהפקר צית דין הפקר, דאין זה דין צממון דוקא, אלא אף צמלוא ד"ולו תהיה לאשה" כיון דיסוד הדין משום

כתב הרמב"ם (פ"א מנערה בחולה ה"ה) היתה אנוסה זו אסורה עליו אפילו מחייבי עשה ואפילו שנייה הרי זה לא ישאנה, וכן אם נמלא צה דצר זמה אחר שכנסה הרי זה יגרשנה שג' ולו תהיה לאשה אשה הראויה לו עכ"ל, ויעוין צמשנ"ל שס צשס מהר"ש דנקט דמדאורייתא חשיבא אשה הראויה לו, אלא דבעמידו חכמים דצריכה, ותמה צקוצ"ש (א"י פח) דהרי כתב הרמב"ם (פ"ג מנערה בחולה ה"ה) נמלא צה דצר זמה או שנמלאת אסורה עליו מחייבי לאוין או מחייבי עשה ואפילו שנייה הרי זה יגרשנה צגט שנאמר ולו תהיה לאשה אשה הראויה לו עכ"ל, הרי מצואר להדיא דאף צגוונא דכצר נשאה יגרשנה צגט, והרי צזה עובר צקום ועשה, ואין כח ציד חכמים לעקור דבר מן התורה צקום ועשה וכתב להוכיח כשיטת המשנ"ל דשנייה אף דאינה אסורה אלא מדרבנן, חשיבא אינה ראויה לו מדאורייתא].

ונראה לדון ליישב, דהרי הכ עשה ד"ולו תהיה לאשה" הוי מלוא לחצירו,

לתא דחצריה, והוי מצוה לחצירו, בכח
חכמים להפקיע עיקר זכות האשה,
וממילא ליתא כלל לעשה ד"ולו תהיה
לאשה" וללאו ד"לא יוכל לשלח כל
ימיו" דהוי כאמרה לא צעינא דליתיה
לעשה כלל.

בענין אבד הסכין

ומצואר דכיון דצבמה קיימא צחזקת איסור, לא מהניא חזקת צדוק דסכין לאפוקי מחזקת איסור דצבמה [והיינו משום דנגיעה צעור חשיבא לידת ספק לפנינו שמא נפגם, ונהי דאף צבמה"ג מוקמינן אחזקה, אך לא אלימא הכן חזקה לאפוקי מחזקת סכין וכדנתצאר לעילן].

והנה צפרק חזקת הצתים (לא צ) איתמר צ' כתי עדים המכחישות זו את זו אמר רב הונא זו צאה צפני עלמה ומעידה וזו צאה צפני עלמה ומעידה ורב חסדא אמר צבדי סבדי שקרי למה לי, ומצואר דלרב הונא מוקמינן לתרוויבו צחזקת כשרות אף לאפוקי ממונא, ואף רב חסדא לא פליג אלא מטעמא דצבדי סבדי שקרי למה לי [ונאמרו צזה כמה דרכים, משום דהוי תרתי דסתרי, או משום דחשיב כספק דתערובת, או מדרבנן כדמשמע לישנא] ויעוין צקוב"ש (שם א"ר ק"ו) דעמד מהתם ע"ד הרמב"ן צסוגין דרב הונא פסיל אף צאצד הסכין משום דהויא חזקה נגד חזקה, והתם חזינן דכיון דמוקמינן

איתמר השוחט צסכין ונמלאת פגומה אמר רב הונא אפילו שיצר צה עלמות כל היום פסולה חיישינן שמא צעור נפגמה ורב חסדא אמר כשרה שמא צעלם נפגמה צשלמא רב הונא כשמעתיב אלא רב חסדא מאי עעמא אמר לך עלם ודאי פוגם עור ספק פוגם ספק לא פוגם הוי ספק וודאי ואין ספק מוליא מידי ודאי, והנה שיטת הרמב"ן ובר"ן דלרב הונא אפילו אצד הסכין פסולה, וז"ל הרמב"ן ומשמע דלרב הונא לריך הוא לצדקו לסכין אחר שחיטה ואם לא צדק או שאצד שחיטתו פסולה, חדא מדקאמרינן צגמ' צשלמא רב הונא כשמעתיב דאלמא צדיקת סכין לרב הונא כצדיקת סימנין וצחזקת איסור עומדת צה, ואף על פי שיש לחלוק צינייהן משום דסכין כצר צדקו קודם שחיטה מה שאין כן צסימנין, רב הונא לית ליה הכן סצרא דאי אית ליה כי נמלאת פגומה נמי לא דמיא לשמעתיב, אלא ש"מ צכל דצר עומדת צחזקת איסור עד שיודע לך שנשחטה כראוי לגמרי וילאה מידי איסור הראשון עכ"ל,

חזקה נגד חזקה, כיוון דחזקת הסכין מסלקת הספק לגמרי, משא"כ אילו הוי השיב ספק, אף דסמכין לחזקה, מ"מ השיב חזקה נגד חזקה.

ונתבאר לעיל דאף מדברי הרמב"ן (ג 3) מצוהר כעיקר דברי הרא"ש, דהא זבה תליא, אלא דס"ל להרמב"ן דטעמא דלא אמרינן סמוך מיעוטא דאין מומחין לחזקת איסור דזבה היינו משום סברת רב חסדא דזבה לא איתרעאי, אך לרב הונא אה"נ לא סמכין ארוז מלויין אלל שחיטה מומחין וכרבינא.

ומצתה יש ליישב, דהנה הקשו תוס' בר"פ האשה צתרא (יבמות ק"ט א) אמאי דמאי אינו אלא מדרבנן אף לרבי מאיר ומשום דרוז עמי הארץ מעשרין, נימא סמוך מיעוטא דאין מעשרין לחזקת עבל, ותירלו דלא היישינן כה"ג למיעוט דאס הוא הוחזק כל ישראל מי הוחזקו, וכ"כ התוס' ברפ"ג דצבורות (כ א דהי צתרא) דאין להחזיק שום אדם ברשע צשזיל מיעוט שאין מעשרין, וביארו האחרון יעוין צחזון איש (דמאי ס"א סק"א) דהכא עיקר הספק אינו על הדמאי אלא על נאמנות הע"ה, וצזז ליכא חזקה לפסול, וצזז כיון

לעדים דהוו צחזקת כשרות ממילא נסתלק הספק ותו לא מהניא כלל חזקת ממון [ואמנם אליבא דרב חסדא יש שביארו הטעם משום דלא מהניא חזקה צעלמא לאפוקי מחזקת ממון, אך אכתי תיקשי עכ"פ לרב הונא לטעמיה, ועוד דשאני חזקת ממון דאף רוצא לא מהני לאפוקי ממונא וכ"ש חזקה (ועי' מלחמות פ"צ דכתובות) ואילו לאפוקי מחזקת איסור דזבה מהני רוצ ודחזינן גבי רוצ מלויין אלל שחיטה מומחין הן].

ונראה ליישב, דהנה יעוין בר"ש"ש (ס"ז) שכתב דהיכא דאצד הסכין כשרה והוכיח כן וז"ל תדע לך דקיימא לן רוצ מלויין אלל שחיטה מומחין הן ולא אמרינן סמוך מיעוטא דאין מומחין לזבה צחייב צחזקת איסור עומדת עד שיודע לך צמה נשחטה כיון דמיעוטא דאינו מומחין לא שכיח ודאי נודע לנו שנשחט יפה וילתה מכלל איסור הכי נמי כיון ששחט צסכין צדוק לא שכיח שנפגס צעור או צמפרקת וצודאי נשחט יפה וילתה מכלל איסור עכ"ל, ונתבאר לעיל דכוונת הרא"ש להוכיח דצגוונא דהוי מיעוטא דלא שכיח לא השיב ספק כלל, ומהאי טעמא לא אמרינן צזה סמוך מיעוטא לחזקה, וכמו כן מהאי טעמא לא השיב

דאית לכו נאמנות, ממילא נאמנים אף
 להוליא מחזקה, וכשם דלא אמרינן סמוך
 זכה"ג, משא"כ הכא דל"ש האי טעמא,
 חשיב חזקה נגד חזקה [וייעוין בחזו"א
 (דמאי שס) דדימא הכ סברא לדינא דרז
 הונא דז' כתי עדים].

דפסקינן דאית ליה נאמנות כדין עד
 אחד באיסורין שוב אין החזקה שמעיד
 כנגדה מלטרפת, יעו"ש.

ומעתה מיושבת קושית הגר"א,
 דשאני גזי ז' כתי עדים דהוי
 דין נאמנות, וכיון דהוכרע ע"פ החזקה